

Drents-Friese Wold Recreatievisie

Eindrapport 17 maart 2009

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

ELZINGA & OTERDOOM
PROCESMANAGEMENT

COLOFON

Versie 17 maart 2009

Projectgroep:

Else Deddens, gemeente Westerveld
Dick Dijkstra, RECRON
Silphen Dijkstra, Appelscha-Outdoor
Johan Elzenaar, groepsaccommodatie De Vrije Vogel
Siepie de Groot, gemeente Ooststellingwerf
Hans Hartog, Recreatieschap Drenthe
José Houben, gemeente Westerveld
Corné Joziasse, Staatsbosbeheer
Albert Winters, Stichting Het Drentse Landschap
Hans Ike, Camping Diever
Aad Pronk, voorzitter werkgroep Recreatie NP Drents Friese Wold
Catrien Scholten, secretaris Nationaal Park Drents-Friese Wold
Ria Rozeboom, Camping De Reeënwissel
Baukje de Vries, Recreatiecentrum RCN De Roggeberg
Paul Wijers, Hoeve 't Wed
Gertjan Elzinga, Elzinga & Oterdoom Procesmanagement

INHOUD

1	Inleiding.....	1
2	Sectorale visie recreatie en toerisme.....	2
2.1	Perspectief 2020	2
2.2	De basis	2
2.3	De groei	4
2.4	De dubbelslag	5
3	Maatregelen	6
3.1	De basis	6
3.2	Maatregelen rondom het Nationaal Park	7
Bijlage 1	Planvorming 1998 - 2008.....	9
Bijlage 2	BIP 1998, verspreiding recreatie in het Nationaal Park	14
Bijlage 3	BIP 1998 Zonering Recreatie.....	15
Bijlage 4	Rapport Ontsluitingen (1998) verspreiding recreatieve voorzieningen	16
Bijlage 5	Maatregelen recreatieroutes	17

1 INLEIDING

Voor het Drents-Friese Wold wordt de komende jaren gewerkt aan een nieuw Beheer- en Inrichtingsplan en aan een Beheerplan Natura 2000. Het Overlegorgaan heeft op 4 juni 2008 besloten beide plannen niet te combineren, maar voor beide plannen kan gebruik worden gemaakt van diverse basisdocumenten. Voor zowel Beheerplan als BIP zal een aantal zaken in beeld gebracht moeten worden. Dit betreft een beschrijving van de einddoelen van het Nationaal Park en de gewenste situatie t.a.v. de instandhoudingsdoelen N2000. Deze vormen samen de visie over Natuurbeheer, inrichting en onderzoek.

Hoewel er op het gebied van natuur en landschap al de nodige toekomstvisies zijn verschenen, ontbreekt dit feitelijk voor recreatie en toerisme. Een afweging op gebiedsniveau tussen belangen is dan niet goed mogelijk. Daarom is, in opdracht van het Overlegorgaan Nationaal Park Drents-Friese Wold, de voor u liggende sectorale toeristisch-recreatieve visie opgesteld. Deze visie, gaat uit van de eigen sectorale belangen van recreatie en toerisme en kan een bouwsteen vormen in de latere integrale afweging binnen onder andere het BIP.

Indien nodig is buiten de bestaande kaders gedacht, op het moment dat dit van belang is voor (beleids)vernieuwing. Belangrijk is dat de recreatievisie wordt gedeeld door de vertegenwoordigers van de toeristisch-recreatieve sector in het Nationaal Park. De werkgroep Recreatie van het Nationaal Park is hiervoor het overlegplatform. Deze Werkgroep Recreatie heeft Elzinga & Oterdoom procesmanagement gevraagd de totstandkoming van hun visie te begeleiden. Er is een drietal werkbijeenkomsten georganiseerd, wat heeft geleid tot het voor u liggende resultaat.

Hoofdstuk 2 behandelt de sectorale toeristisch-recreatieve visie voor het Drents-Friese Wold in woord en beeld. Hierbij is gekozen voor een retro-perspectief vanuit het jaar 2020. Hoofdstuk 3 geeft vervolgens een eerste aanzet tot de uitwerking in maatregelen om de geschetste situatie in 2020 ook daadwerkelijk te bereiken.

Om dit document zo leesbaar mogelijk te houden is alle achtergrondinformatie in de bijlagen opgenomen. Indien u betrekkelijk onbekend bent met de planvorming in de afgelopen 10 jaar voor het gebied, is het lezen van bijlage 1 aan te bevelen. Deze bijlage bevat een samenvatting van de planvorming in de periode 1998 – 2008 voor zover dit betrekking heeft op toerisme en recreatie in het Drents-Friese Wold. De overige bijlagen bevatten een bundeling van nuttige achtergrondinformatie.

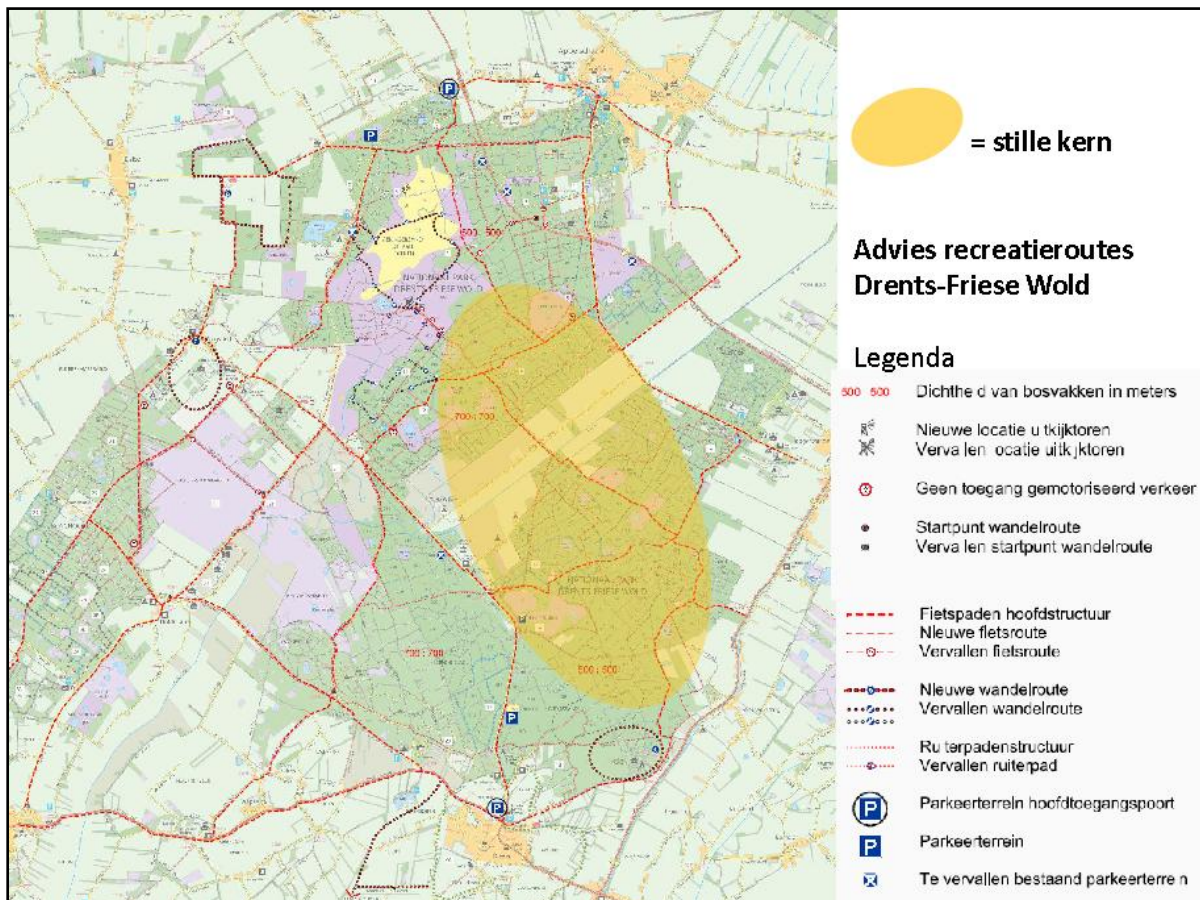
2 SECTORALE VISIE RECREATIE EN TOERISME

2.1 Perspectief 2020

Deze sectorale visie is geschreven vanuit het tijdsperspectief 2020. In dit hoofdstuk wordt een wensbeeld geschetst vanuit de sector recreatie en toerisme, als ware het inmiddels 2020. Dit lijkt ver weg, maar het Nationaal Park bestaat volgend jaar al 10 jaar en dit perspectief gaat over de daaropvolgende 10 jaar.

2.2 De basis

In 2020 is de ontsluiting van het Nationaal Park Drents-Friese Wold voor dagrecreatie geoptimaliseerd op basis van het besluit dat het Overlegorgaan hierover in 2007 heeft genomen. In dit besluit zijn, op enkele details na, de hoofdpunten uit het advies Recreatieroutes Drents-Friese Wold (2006) overgenomen. Hierdoor is een gevarieerd netwerk van routes ontstaan met drukkeren en rustigere delen van het Nationaal Park. Het Nationaal Park is op geen enkele plek afgesloten voor mensen, hooguit zijn bepaalde delen van het gebied minder goed ontsloten. Bovendien is geen enkel recreatiebedrijf op slot komen te zitten. Wel is de groei afhankelijk van de locatie gecombineerd met winst voor natuur en landschap. Bovendien is er binnen de grenzen van het Nationaal Park geen sprake van nieuwvestiging.

Het hart van het 6000 hectare grote Nationaal Park is anno 2020 iets bijzonders. Hier heeft zich binnen het grenzenloze woud een stille kern ontwikkeld, waar sprake is van een ongerepte natuurbeleving die uniek is binnen Nederland. In deze stille kern kunnen grote

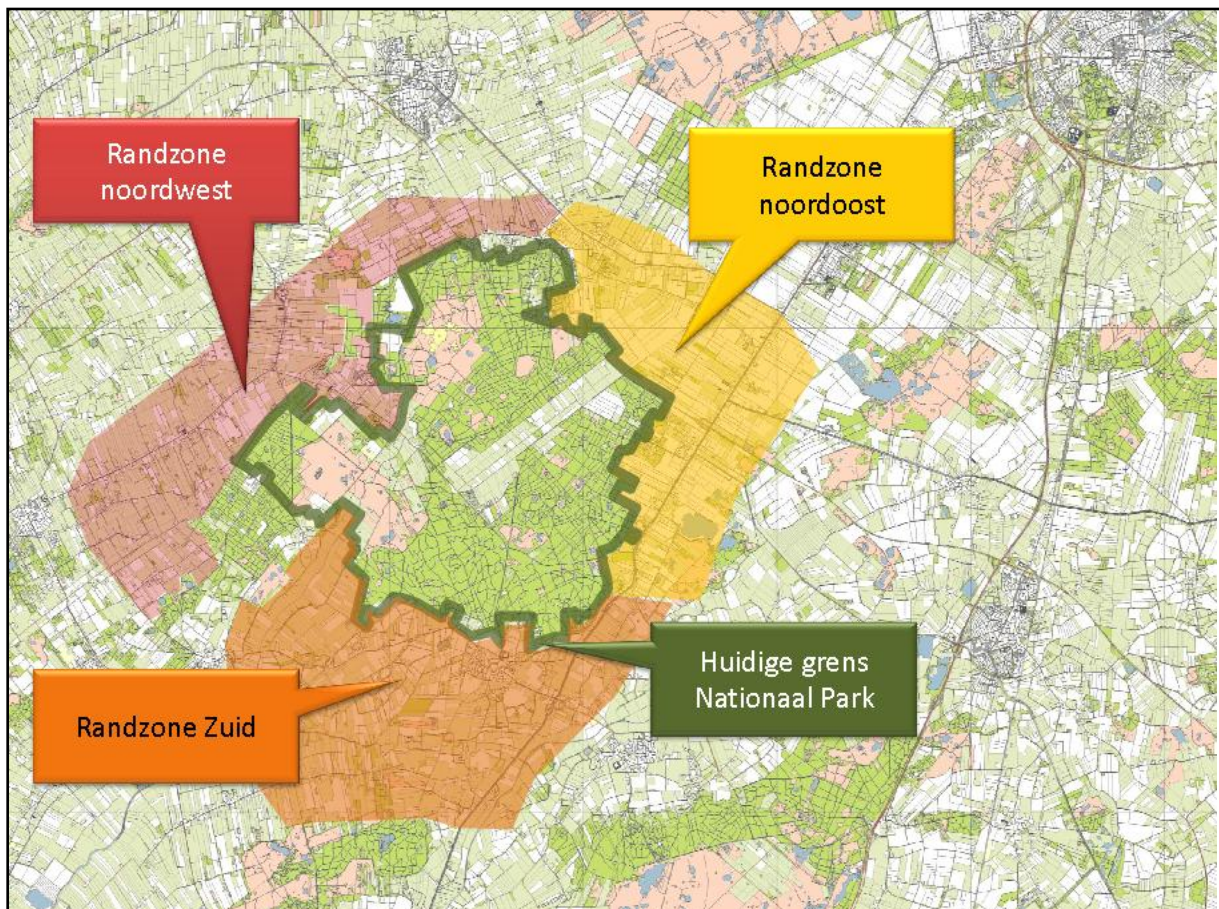
wilde dieren worden beleefd vanuit observatieposten. Hieraan gekoppeld hebben ook één of twee bestaande recreatiebedrijven zich bij deze stille kern ontwikkeld met een bijzonder horecaprofiel. Ze bevinden zich qua beleving midden in de natuur en liefst met uitzicht op groot wild of grazers. Referenties hiervoor zijn het panorama-restaurant “de Blaauwe Kamer” te Rhenen (uiterwaarden) of paviljoen “de posbank”. Vooral bij laatste referentie is een goed voorbeeld van een horecalocatie die vooral per fiets, te paard of te voet wordt bezocht (dus zonder auto).

2.3 De groei

Daarnaast heeft zich in de randzone rondom het Nationaal Park aan de noordwest en noordoostzijde een transformatie voorgedaan, waarbij voorheen monofunctionele landbouwgronden omgevormd tot een landschappelijk aantrekkelijke en voor de toerist goed ontsloten randzone. In deze randzone is in 2020 volop ruimte aanwezig voor de ontwikkeling van op het Nationaal Park georiënteerde bedrijven. Het gaat dan om campings en vakantieparken, leisure en outdoor-bedrijven, maneges, zorgbedrijven etcetera. Vooral de dagrecreatieve sector is in de randzone versterkt met enkele nieuwkomers op het gebied van outdoor en natuursporten. Elke ontwikkeling in de randzone is daarbij gecombineerd met investeringen in ruimtelijke kwaliteit: landschap, architectuur, duurzame materialen etcetera. Een doorgaande schaalvergroting van het landschap aan de noordwest en noordoostzijde als gevolg van de landbouw is de afgelopen 10 jaar gestopt. Er is landschappelijk gezien eerder sprake geweest van schaalverkleining, met volop recreatieroutes.

Aan de zuidzijde van het Nationaal Park is het aantrekkelijke kleinschalige cultuurlandschap behouden gebleven, maar beter ontsloten voor recreatie. Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in de randzone landschappelijk goed ingepast. In alle randzones, dus inclusief die aan de zuidzijde is de recreatieve ontsluiting in 2020 aanzienlijk verbeterd. Hierdoor zijn de recreatiemogelijkheden en is opvangcapaciteit voor toeristen verdubbeld ten opzichte van 2009.

2.4 De dubbelslag

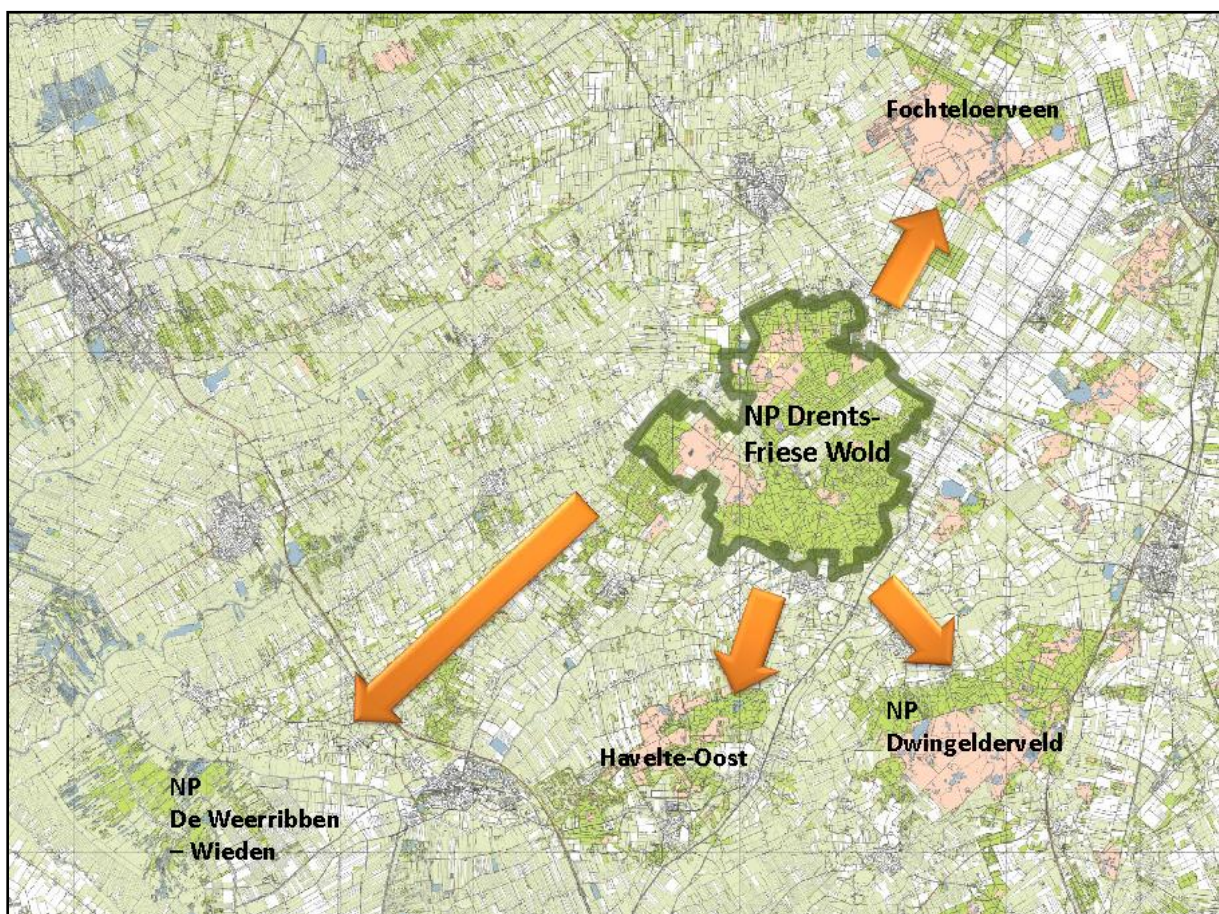
In 2009 werd een ambitieus plan gelanceerd om van het Drents-Friese Wold te verbinden met het Fochteloërveen, het Nationaal Park Dwingelderveld, natuurgebied Havelte-Oost en het Nationaal Park De Weerribben – Wieden.

Het Drents-Friese Wold ligt daarmee anno 2020 in een groter verband van gebieden met een bijzonder hoge recreatiewaarde. De gebieden tussen de genoemde parken en natuurgebieden zijn daarbij overigens minstens zo belangrijk als de parken en natuurgebieden zelf. Het zijn juist deze tussengebieden waar de uitbreiding van verblijfsrecreatie hand in hand is gegaan met nieuwe natuur, aantrekkelijkere landbouwgebieden, een betere recreatieve ontsluiting en een aantrekkelijker landschap.

De koppeling tussen het Drents-Friese Wold en De Weerribben is vanuit recreatief oogpunt worden versterkt via de inmiddels gerealiseerde robuuste ecologische verbinding tussen beide gebieden. Ditzelfde geldt voor de ecologische verbinding tussen Drents-Friese Wold en Havelte-Oost via de Kwasloot. Ook hier is de ecologische verbinding succesvol gecombineerd met een betere recreatieve ontsluiting.

Appelscha is als recreatiekern veel centraler komen te liggen door de betere verbinding tussen het Drents-Friese Wold en het Fochteloërveen. Daarbij heeft Appelscha zich, mede dankzij het Bezoekerscentrum, sterk ontwikkeld met onder andere activiteiten gericht op outdoor en natuuractiviteiten.

En tenslotte is de samenhang tussen de nationale parken Drents-Friese Wold en Dwingelderveld sterk verbeterd, dankzij betere recreatieverbindingen en gecombineerde activiteiten.

3 MAATREGELEN

Het vorige hoofdstuk beschreef het sectorale wensbeeld over circa 10 jaar. Daarvoor zijn wel de nodige maatregelen nodig, die in dit hoofdstuk worden beschreven.

3.1 De basis

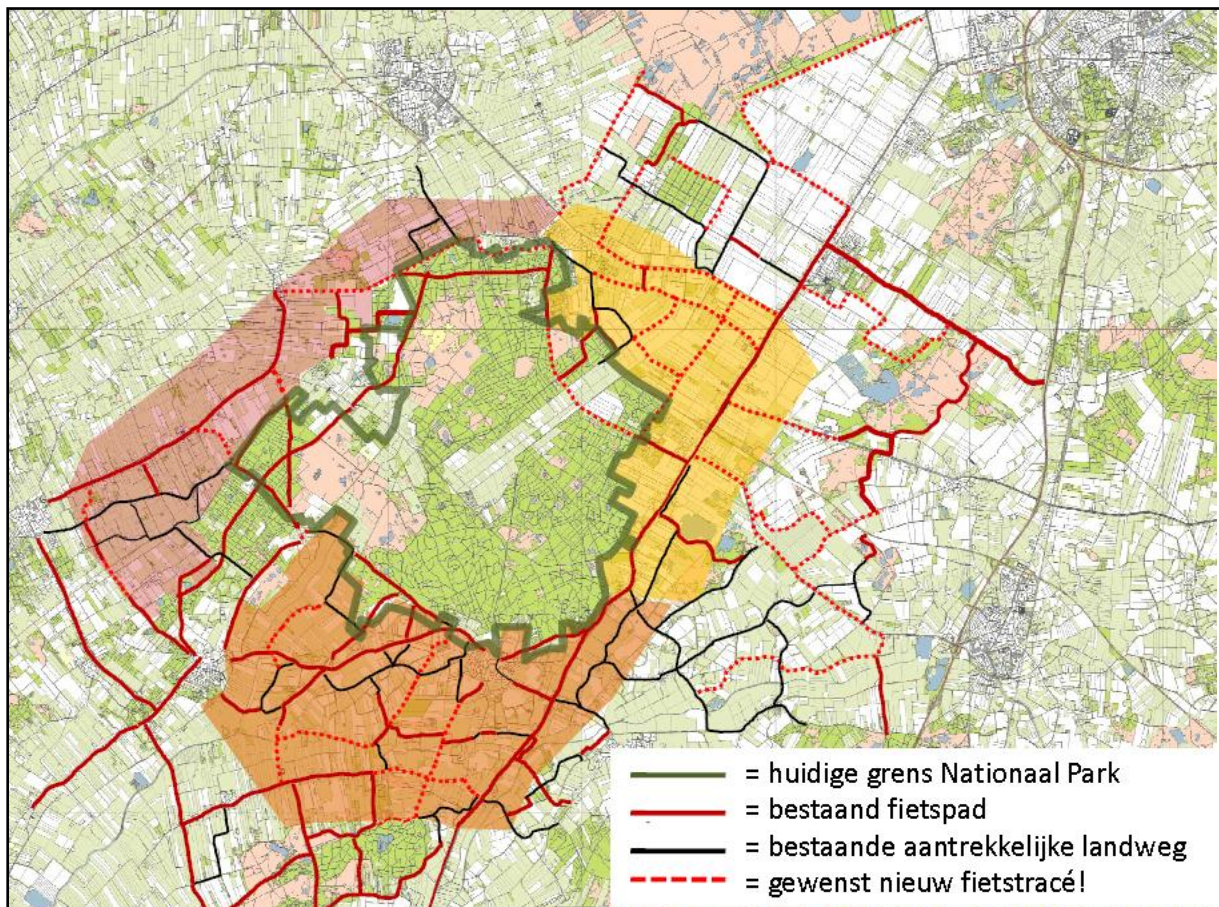
Van het besluit in het Overlegorgaan met betrekking tot de recreatieroutes zijn een aantal maatregelen inmiddels uitgevoerd en rest wordt de komende jaren opgepakt, met uitzondering van het afsluiten van het fietspad over het Doldersummerveld en een nieuw fietspad over de Keukenlaan. Verder is het voorstel om de al vastgestelde plannen met betrekking tot recreatieroutes ook consequent uit te voeren. Bijlage 5 bevat tabellen met de verschillende maatregelen ten aanzien van de recreatieroutes en de planning en voortgang daarvan.

Verder is de wens om te komen tot een bijzondere vorm van horeca in de kern van het gebied een nadere uitwerking waard. Concreet zou hierbij naar de mogelijkheden bij bestaande locaties kunnen worden gekeken, waaronder recreatiebedrijf Hoeve aan de weg.

Een specifiek punt met betrekking tot recreatie in het Nationaal Park is het feit dat het recreatieonderzoek in het Nationaal Park inmiddels zo'n 10 jaar oud is. Voor de komende planvorming in het kader van het Beheerplan Natura 2000 en het nieuwe Beheer- en Inrichtingsplan is actuele informatie over recreatie in het gebied nodig. De gegevens uit het eerdere recreatieonderzoek zullen moeten worden geactualiseerd.

3.2 Maatregelen rondom het Nationaal Park

Uit het eerdere onderzoek naar recreatie in het Nationaal Park bleek 63% van de bezoekers te fietsen. Dit is tegelijk ook een vorm van recreatie waarvoor de schil rondom het Nationaal Park bij uitstek beter geschikt kan worden gemaakt. Het volgende kaartbeeld geeft de gewenste nieuwe fietstracé's weer. Deze nieuwe verbindingen kunnen bestaan uit vrijliggende fietspaden of fietsstroken langs bestaande wegen. In dat laatste geval moet wellicht wel worden gekeken naar de maximumsnelheid voor auto's op deze trajecten. Daarnaast kan afgestemd op het te verbeteren fietsnetwerk worden geïnvesteerd in de ontsluiting van de randzone voor wandelaars en ruiters. Hiervoor bieden wellicht de schouwpaden van waterschappen in het agrarisch gebied aanknopingspunten. Het reikt voor deze visie te ver om dit in detail uit te werken.

Behalve de recreatieve ontsluiting is het wenselijk dat er nieuwe dagrecreatieve bedrijven komen aan de rand van het Nationaal Park. Te denken valt hierbij aan verhuur en/of outdoor sports, klim- en speelparken etcetera. De overheid zou de komst van deze bedrijven kunnen stimuleren door voor deze bedrijven voldoende (planologische) ruimte te bieden in en bij vrijkomende grotere gebouwen rondom het Nationaal Park.

Verder is het voor de sector recreatie en toerisme van groot belang dat de ruimtelijke kwaliteit zowel binnen als om het Nationaal Park wordt behouden en waar mogelijk wordt verbeterd. Het gaat dan om het beoordelen van nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen, agrarische gebouwen en infrastructuur op de belevingseffecten die deze ontwikkelingen met zich meebrengen. Het Drents-Friese Wold blijft alleen toeristisch-recreatief interessant, als ook in de toekomst het Nationaal Park en omgeving een hoge belevingswaarde kent. Tot op

heden wordt het toeristisch-recreatieve belang onvoldoende meegewogen in ruimtelijke ontwikkelingen in en rondom het Nationaal Park.

BIJLAGE 1 PLANVORMING 1998 - 2008

Overzicht

In onderstaand overzicht worden de belangrijkste documenten kort beschreven die de afgelopen tien jaar zijn verschenen over het Drents-Friese Wold en die een relatie hebben met toerisme en recreatie.

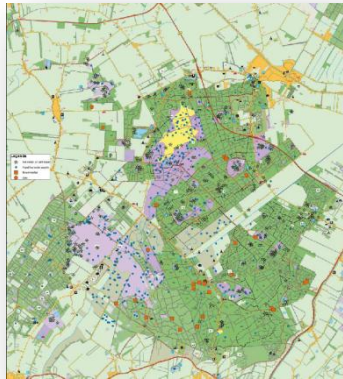
	<p>BIP (1998)</p> <p>In 1998 werd het BIP Nationaal Park Drents-Friese Wold vastgesteld door het Overlegorgaan Nationaal Park. In dit BIP is weliswaar behoorlijk wat informatie verzameld over verspreiding van de recreatie in het gebied (zie bijlage 1), maar er is geen expliciete recreatievisie uitgewerkt. De natuurvisie in het BIP is sterk geënt op het realiseren van wildernisnatuur. Wel is er een recreatiezonering opgesteld in het kader van het BIP, waarbij de gewenste drukte in verschillende zones is aangegeven (bijlage 2).</p>
	<p>Ontsluitingen Drents-Friese Wold (Grontmij, 1998)</p> <p>In 2002 werd het rapport Ontsluitingen opgeleverd. Vanuit de gedachte van wildernisnatuur (zie BIP), doet dit rapport voorstellen voor het opheffen van gebiedsdoorsnijdingen in de vorm van wegen en paden. Er is veel discussie geweest over dit rapport en uiteindelijk is het rapport dan ook niet vastgesteld door het Overlegorgaan. Wel bevat het rapport nuttige informatie, met betrekking tot onder andere de verspreiding van de recreatieve voorzieningen door het gebied (bijlage 3).</p>
	<p>Recreatie in het NP Drents Friese Wold (1999)</p> <p>In 1999 verscheen het IBN-DLO rapport Recreatie in het NP Drents-Friese Wold. Het onderzoeksrapport is buitengewoon waardevol voor het onderbouwen van beleid en maatregelen in het Nationaal Park. In paragraaf 2.2. leest u de voornaamste uitkomsten van het onderzoek. Om trends te kunnen waarnemen zou dit onderzoek dit jaar moeten worden herhaald (10 jaar na dato).</p>

Ontwikkelingsperspectief DFW (Vijn, 2005)

In 2005 werd het rapport Ontwikkelingsperspectief Natuurlijke Recreatie, Case Study Drents-Friese Wold opgeleverd. De secretaris van het Nationaal Park participeerde in de werksessies naast de gebiedspartners, maar het rapport is niet door het Overlegorgaan vastgesteld. Het is wel aangeboden aan provincies, gemeenten en het Overlegorgaan.

Dit is feitelijk het eerste rapport waar iets van een recreatievisie voor het gebied in is verwoord.

Recreatieroutes DFW (Vijn/A&W, 2006)

In 2006 werd door Buro Vijn samen met Ecologisch adviesbureau A&W een detailuitwerking gemaakt van de routestructuur in het Drents-Friese Wold. Ook hier zijn gebiedspartners nauw bij de planvorming betrokken. Mede op basis van het BIP en een aanvullende ecologische toets is een voor zowel natuur als recreatie optimale routestructuur voorgesteld.

Dit rapport is uiteindelijk door het Overlegorgaan vastgesteld, met enkele beperkte wijzigingen.

Masterplan Bezoekerscentrum Appelscha (2007)

Bezoekerscentrum DFW (Elzinga PM, 2007)

In 2007 werd het masterplan Bezoekerscentrum Appelscha opgeleverd. In dit masterplan is voor het eerst een poging gedaan belevingsaspecten, uit te werken voor de bezoekerscentra van het Drents-Friese Wold. Er is daarbij gebruik gemaakt van voorgaande rapporten. Uit drie mogelijke scenario's koos het Overlegorgaan voor de kernbeleving van "Grenzeloos Woud". Bovendien is er voor het eerst een poging gedaan om een verband te leggen tussen de invalspoorten Appelscha, Diever en Vledder (Doldersum) voor het Nationaal Park. Tenslotte levert het Masterplan een ruimtelijke visie voor de noordoostkant van het Nationaal Park tussen Terwisga en Appelscha.

Ontwikkelagenda Appelscha e.o. (provincie Fryslan, 2008)

In oktober 2008 werd de Ontwikkelagenda Appelscha e.o. ondertekend door o.a. de provincie Fryslan.

In deze ontwikkelagenda wordt voortgebouwd op de uitkomsten van eerdere studies in de noordoosthoek van het Nationaal Park, waaronder het Ontwikkelingsperspectief Natuurlijke Recreatie en het Masterplan Bezoekerscentrum.

Kernpunten eerdere onderzoeken en visies

Onderzoek Recreatie in het Drents Friese Wold (1999)

Een voor de recreant aantrekkelijk landschap is niet per definitie hetzelfde als een voor natuur belangrijk gebied. Afwisseling en variatie in landschappen is wel van belang, evenals een variatie in drukte en rust.

Het Drents-Friese Wold is een echt fietsgebied. Uit onderzoek blijkt dat gemiddeld zo'n 63% van de bezoekers heeft gefietst gedurende de onderzoeksdag. Door 37% van de bezoekers is op de onderzoeksdag gewandeld en circa 25% van de bezoekers heeft overige activiteiten ondernomen. Hieruit blijkt dat bezoekers gedurende een dag meerdere activiteiten ondernemen. Slechts 1% van de ondervraagden gaf aan de betreffende onderzoeksdag te hebben paard gereden (IBN, 1999)

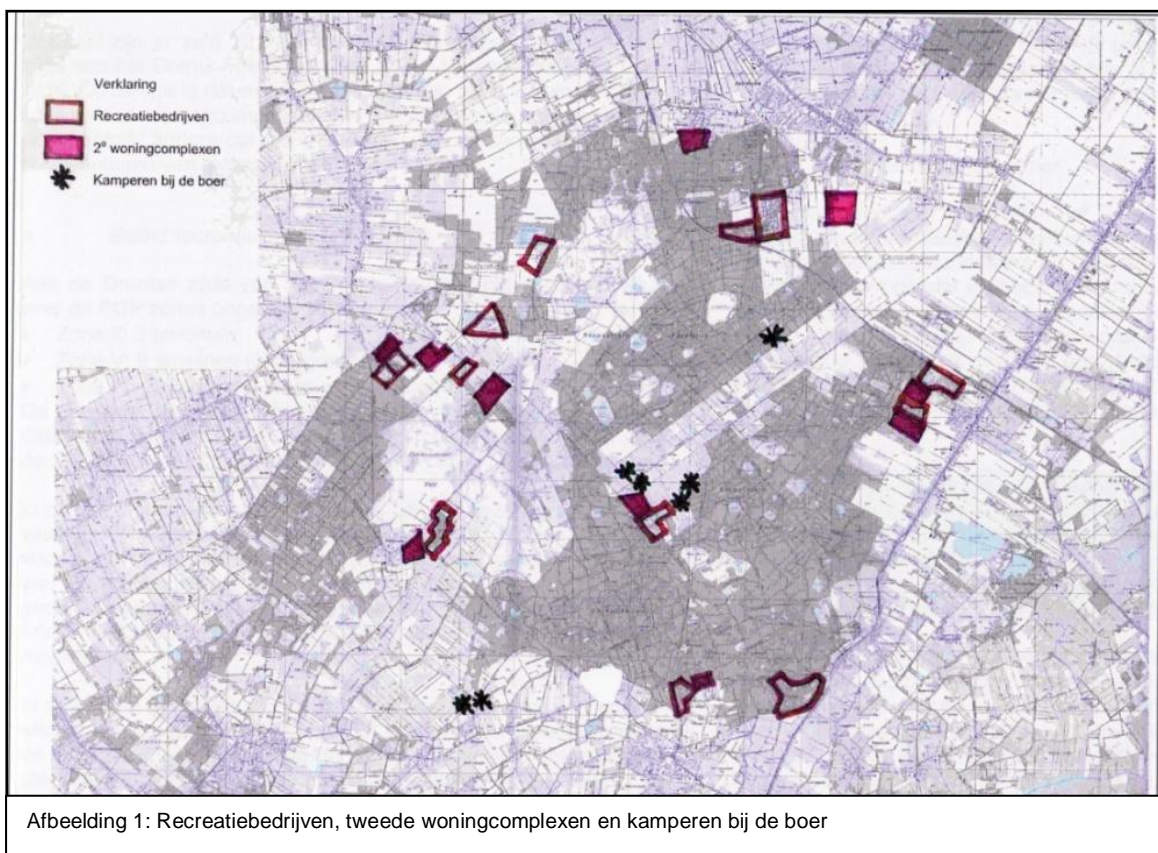
De meest gebruikte recreatievoorzieningen in het Drents-Friese Wold zijn: fietspaden (65%), zitbanken (36%), wandelpaden (33%), gemarkeerde wandelroutes (32%), parkeerplaatsen (32%) en wegwijzers/paddestoelen (32%).

Over het algemeen zijn recreanten dik tevreden over het Nationaal Park Drents-Friese Wold. Ruim 96% van de respondenten geeft aan dat het bezoek aan de verwachtingen heeft voldaan. Daarnaast zijn er nog wel kritiekpunten. De belangrijkste kritiekpunten zijn: te smalle fietspaden, te weinig (picknick)banken, onaangelijke honden én teveel toeristen.

Ontwikkelingsperspectief DFW (Vijn, 2005)

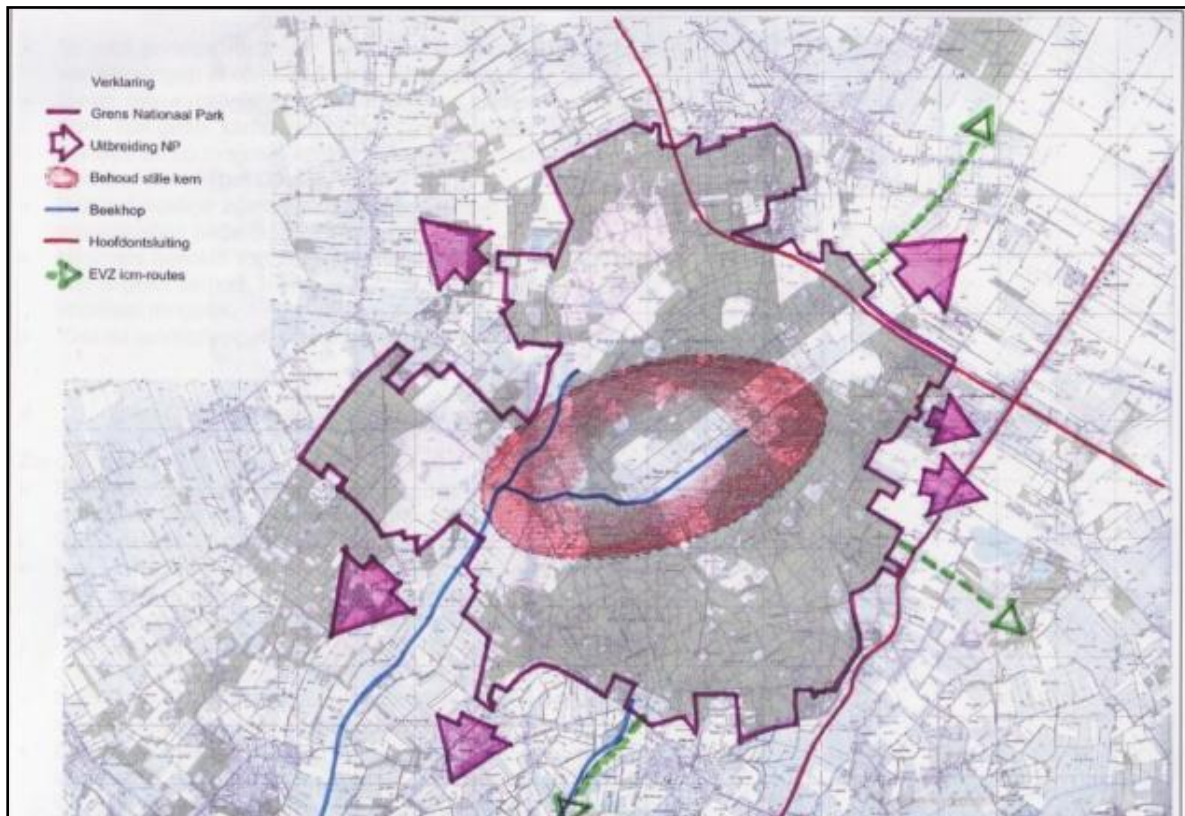
De recreatievisie voor het DFW in dit rapport is globaal als volgt:

- Ontsluiting met routes en paden in het NP en daarbuiten in het oude cultuurlandschap;
- Bij uitbreiding van bedrijven van een NEE-TENZIJ aanpak naar een JA-MITS aanpak;
- Tegengaan 2e woningcomplexen (zie afbeelding 1);

Dit is doorvertaald naar een kaartbeeld (afbeelding 2) met daarop de volgende wensen:

- Realisatie ecologische verbindingzones icm wandel, fiets- of ruiterspaden;
- Vergroting van het Nationaal Park;
- Meer natuurlijke verblijfsrecreatie door: passende verlichting, auto's niet parkeren bij standplaatsen, eenheid in bebording en goede landschappelijke inpassing;
- Instelling commissie ter stimulering van ruimtelijke kwaliteit en uitbreidingswensen met onder andere vertegenwoordigers vanuit de recreatie- en natuursector.
- Aanscherping landschappelijke inpassing 2e woningencomplexen en voorkomen van "uitponding" van recreatiebedrijven;
- Geen gemotoriseerd verkeer op onverharde paden;

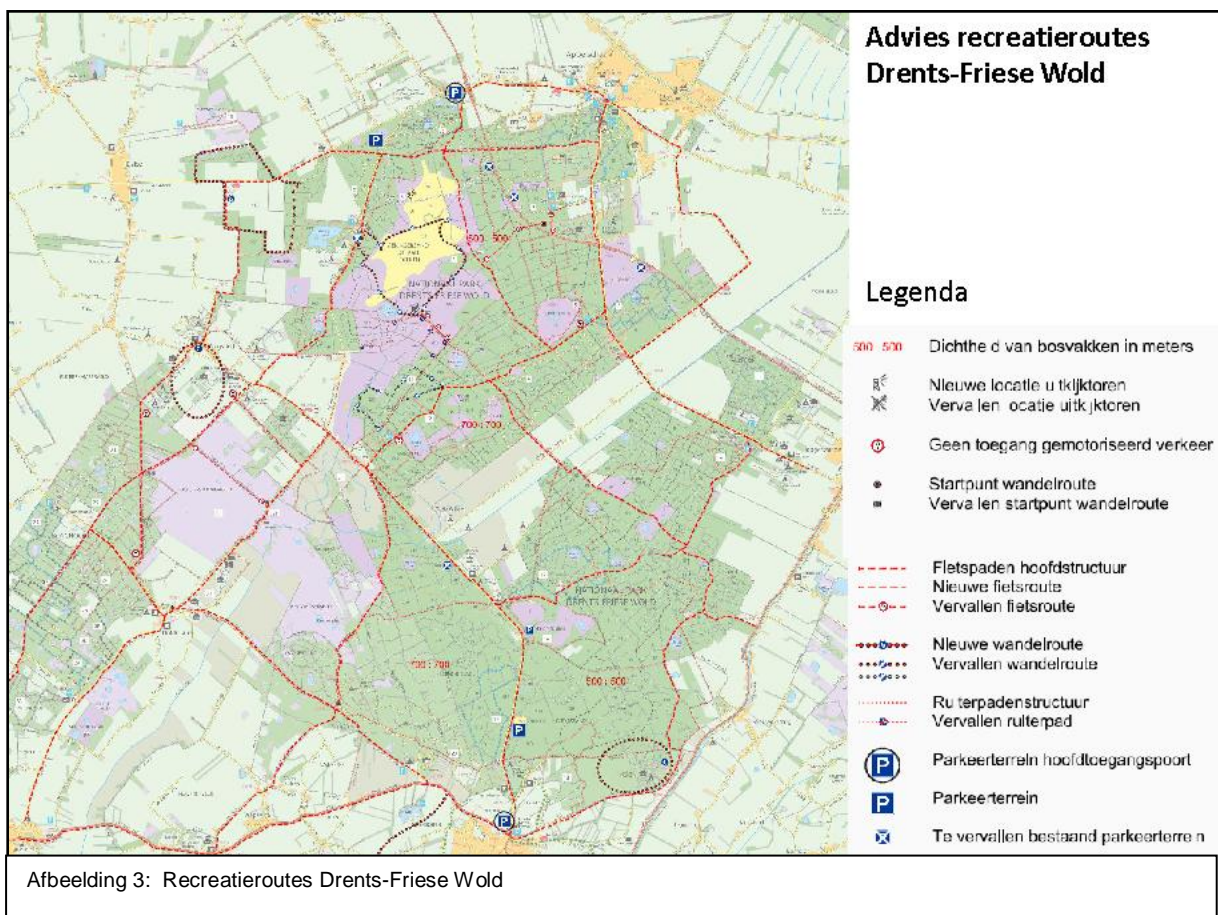

Afbeelding 2: Meest wenselijke situatie recreatie

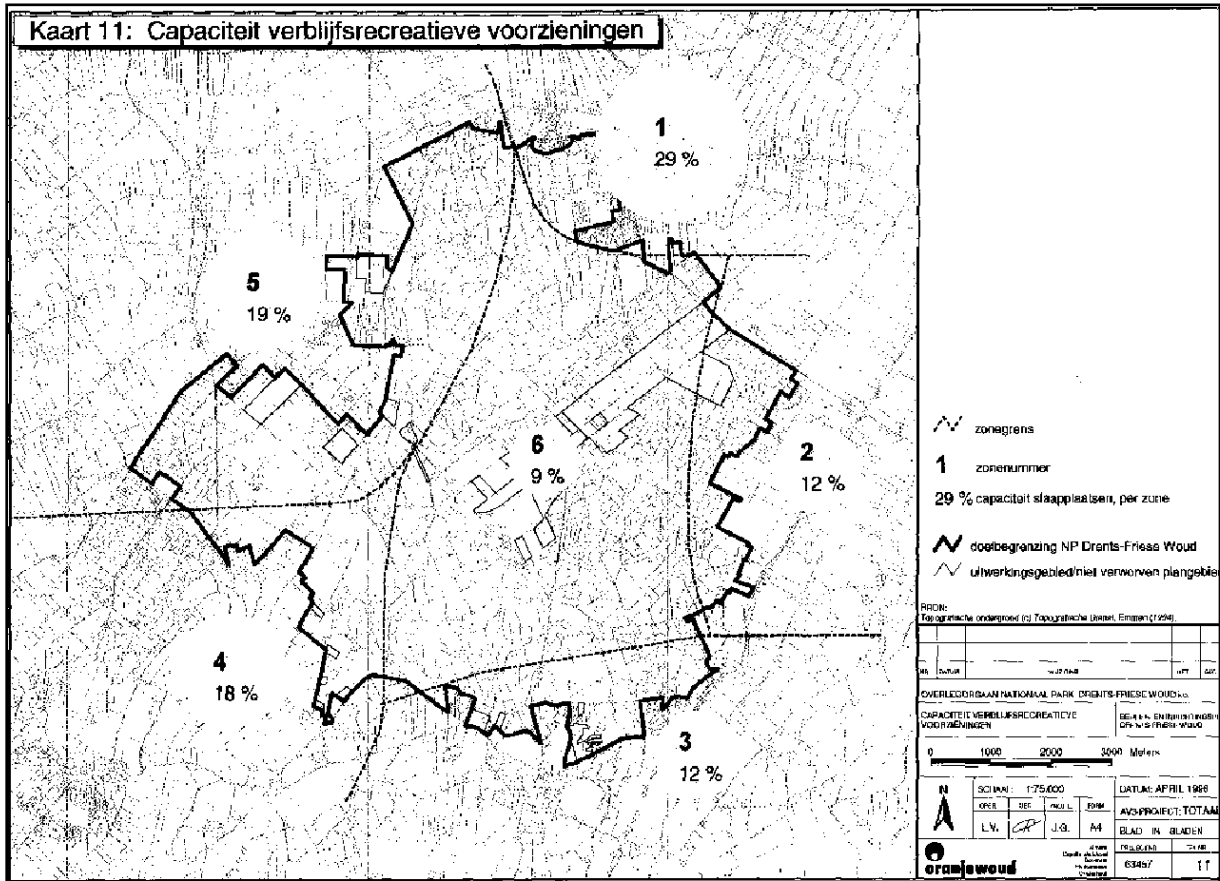
Recreatieroutes Drents-Friese Wold (Vijn/A&W, 2006)

Het eerder genoemde wensbeeld recreatie (Vijn, 2005) is in 2006 verder uitgewerkt in het rapport "Recreatieroutes Drents-Friese Wold (Vijn/A&W, 2006) (zie afbeelding 3):

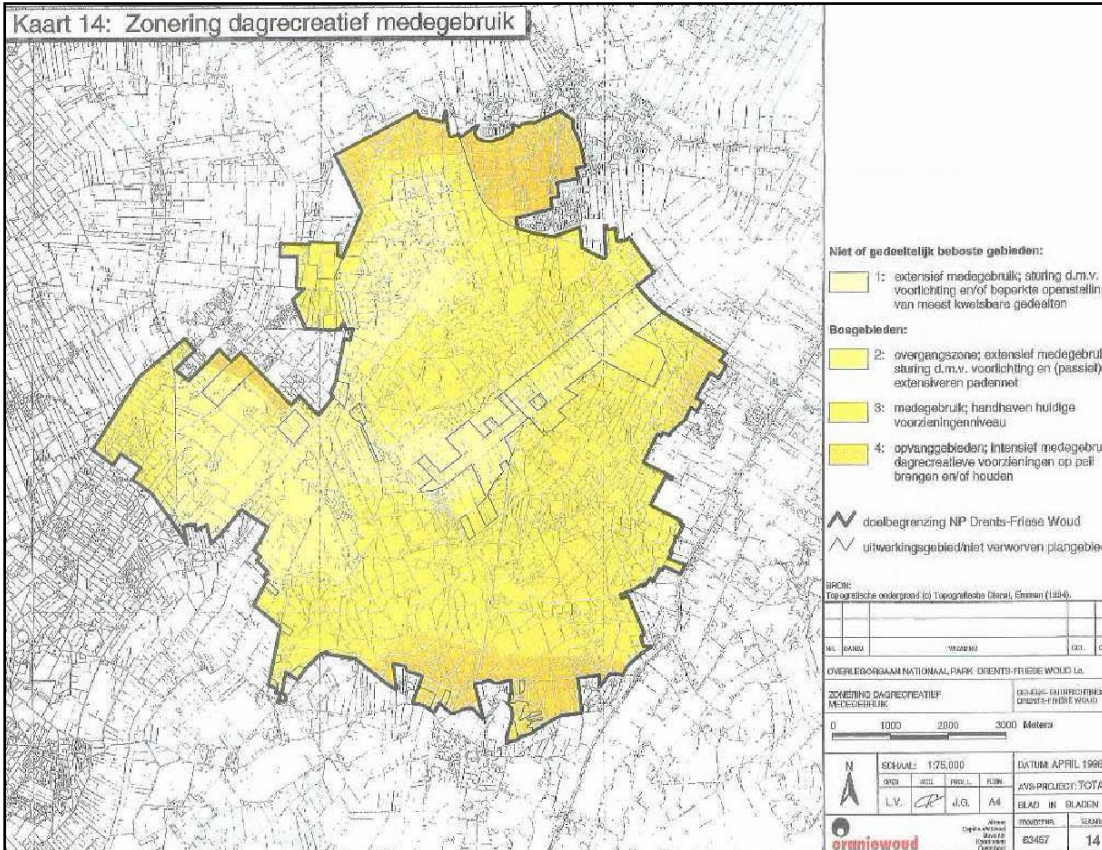
1. Meer wandelroutes bij bedrijven en dorpen;
2. Fietspadenstructuur opwaarderen;
3. Afsluitingen fietsoversteken N381 opvangen;
4. Hoofdstructuur van ruiterspaden en menroutes;
5. Bereikbaarheid uitkijktoren Aekingerzand verbeteren;
6. Verhogen voorzieningenniveau parkeerplaatsen;
7. Verbeteren kwaliteit bestaande wandelroutes;
8. Combineren opstapplaatsen voor routes.

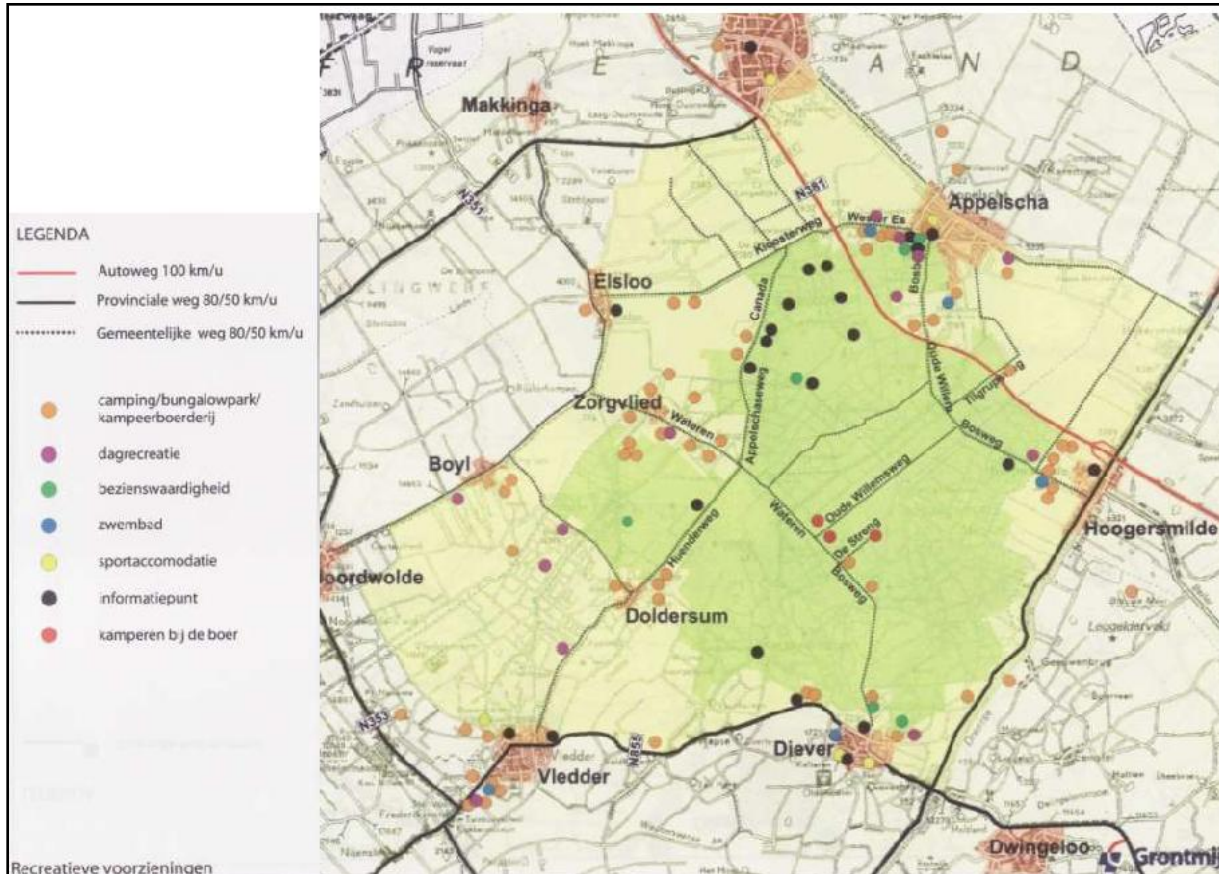
BIJLAGE 2 BIP 1998, VERSPREIDING RECREATIE IN HET NATIONAAL PARK

BIJLAGE 3 BIP 1998 ZONERING RECREATIE

BIJLAGE 4 RAPPORT ONTSLUITINGEN (1998) VERSPREIDING RECREATIEVE VOORZIENINGEN

BIJLAGE 5 MAATREGELN RECREATIEROUTES

Maatregel	Planning
Nieuwe wandelroute rond Vrije Vogel	2007 gereed
Nieuwe wandelroute rond Zorgvlied	2007 gereed
Nieuw startpunt ruiterroutes Hoogersmilde	2007 gereed
wandelpad langs Vledder Aa op Wapserveld niet onderhouden (minder aantrekkelijk maken)	2007 gereed
startpunt route 32 (Doldersummerveld) verplaatsen van Huenderweg/fietspad naar Doldersum	2007 gereed
afsluiten Klinkerweg	2007 gereed
wandelroutes meer variëren (bv route 5; zicht op Groote veen mogelijk maken; in uitvoering 2007)	2007 gereed
rode routemarkering nr 21 verwijderen (Wateren)	Route blijft
Nieuwe wandelroute bij 't Wildrijck	2008
rode routemarkering nr 7 verwijderen (aekingerzand)	2008
witte routemarkering nr 11 verwijderen (schapendrift-vledder aa)	2008 Gereed

Maatregel	Planning
zuidelijke ruiterroute over Aekingerzand verwijderen	Gecombineerd
Nieuwe rondgaande ruiterroutes nabij Aekingerzand	uitvoeren 2008-2009
ontmoedigen parkeren oostkant Canada thv Aekingermeer	2010
Opwaardering P-plaats Witte Bergen- Hoekenbrink	2009
deel oevers Aekingermeer ontoegankelijk maken	2009
zandwegen (Elsooërweg, Lange Drift, Nulweg) afsluiten voor gemotoriseerd verkeer	2009
verplaatsen uitkijktoren Aekingerzand naar het noorden	2010
verdunnen bosvakken in deel Staatsbosbeheer	2009-2012
fietspaden hoofdstructuur verbreden tot 2 meter (in Westerveld zijn alle hoofd fietspaden al 2 meter)	2009-2012
Veiliger oversteek Bosweg Diever nabij Klinkerweg en oversteek Canada/Appelschaseweg voor ruiters (aanspanningen)	2010
inrichting 60km zone hele Nationaal Park	2010
Parkeerzones invoeren; parkeren langs de weg beperken; alleen op de parkeerplaatsen	2010
Nieuwe wandelroute Kwasloot (Diever)	2010
afsluiten schelpenpad bovenloop Aekingerzand	2010
verwijderen paaltjes tussen fietspaden en zandwegen	2010
opheffen 2 fietsoversteken N381 (resteert 1 tussen de afslagen Terwisscha en Appelscha-zuid)	2012
opheffen P-plaatsen langs N381	2012

ELZINGA & OTERDOOM
PROCESMANAGEMENT

Onstahof 40
9403 PN Assen

T 0592 – 850789
M 06 – 224 33 112
E elzinga@eopm.nl
I www.eopm.nl

